pobal
Eagras Abhcóideachta Phobal na Gaeilge

Eagrán 5 – Mí Feabhra 2012

Nuacht / News

Comhráiteas na n-eagras bunreachtúcháin, Cora Cumhdaigh Cosc Limistéir

Acht Gaeilge molta ag an gCoimisinéir Teanga

Aighneachtaí iarrtha do Dhréachtchlár an Rúin Bhig Programme for Government

Ceisteanna coitianta maidir le Pobal

Gliocáil anseo le síne ad moumhta a fháil ar ár ndeireadh

Click here for more news on our website

pobal

Foras na Gaeilge
Teach 1.5 Cé Sweden
2-4 Sráid Sweden
Baile Átha Cliath 4

Teil: +353 (0)1 90 41832
Ríomhphost: info@pobal.ie
Suíomh: www.pobal.ie

100% in éadan na Samhla Nua

Seo thíos comhráiteas na n-eagras Gaeilge a bhfuil maoinithe s'acu i mbaol de dheacras athbhreithnithe atá ar siúl ag Foras na Gaeilge ar structúir maoinithe nua Eorpacha bunaithnaithe, de réir dlímh ón Chomhaontú Airecshta Thuaidh/Theas (CAITT).

Cramn tacu d'thorbairt na Gaeilge mar theanga phobail é infreastruchtúr na n-eagraíochtaí Gaeilge. Tá na heagraíochtaí fiúntacha sa phobal agus baill raiocht leathan acu a sharaíonn ar bhonn deonach. Oibríonn fiorcuan na n-eagraíochtaí go dícheallach agus tá taithí na mblianta acu ina gcuid saineirme oibre. Tá Foras na Gaeilge de thaobhar na eagraíochtaí, le fáil ag muintir na hÉireann le fada an lá ar an lóineasl seirbhísí Gaeilge.

Iarrtar ar Foras na Gaeilge athbhreithniú a dhéanamh ar an earnáil agus moltaí athchóirithe a mholadh. Is mol dóibh iad i gcomhairle leis an earnáil d'fhonn staid reatha na hoibre a fhíoscú agus teacht ar mholadhanna nua oibre, tá beartaithe ag an bhForas deireadh a chur le bunmhaoiniú an 75 eagras atá na faoina scáth. Ní bheadh na heagraíochtaí an ann feidhmiú gan bunmhaoiniú. Chun obair na Gaeilge a dhéanamh fiasta is mian le Foras na Gaeilge tairiscint a tuga go léir teorainn scéimeanna nach mairfeadh ach ar feadh tri bliana.

Is cúis mhór bhuartha dom 19 eagras bunmhaoinithe go bhfuil sí i gceist ag an bhForas glacadh a chur leis an maoiniú acu. Creidimid go ndéanfadh cur chuige ar bhonn córas scóimeanna iomaíocha deacair tromchúiseach, do-leasaithe don Ghaeilge sna blianta amach romhainn. Ar na pointí a gcoinne mholadh an Foras Gaeilge:

- Is eagraíochtaí pobail iad na heagraíochtaí bunmhaoinithe. Ghníomh cuid mhaith daoine páirt iontu agus bíonn go leor eile ag brath orthu chun tacaíocht a thabhairt dóibh maidir le hionad na Gaeilge a threisiú ina saol pobail. Ní eagrais an saol trachtála mar a gcuirtear seirbhísí ar conradh, ní oifreáil cur chuige seirbhísí faisnéise i gceann freastal ar riachtanas an phobail ó thaobh na Gaeilge de.

Téann moladh an Fhorais glan i gcoinne cho-obrú agus comhoibriú agus eagrais ann riachtanas go mbeadh leanúnachas i soláthar seirbhísí.

- An acmhainn is mó atá ag na heagraíochtaí ná an fhorcuan atá ag obair dóibh. Faoi cuir mholadh an Fhorais, áfach, bheadh ar gach eagraíocht scaoileadh leis na fiontraí atá ar a bhfoireann agus ar a maoiniú ag an bhForas. Mar oiche, chaillfí saibhreas na mílte ar dheimhneacha oibre gach thaobh. Ní theadfadh ranm go mbeadh an rainiceas nó an taithí céanna ag oibrithe ar conradh. Ina theannta sin, dhéanfaí cur isteach ar an nGaeilge mar rogha gairme do dhaoine amach-ánonn.

Aithnimid an gá atá le forbairt agus cuíchóiriú ar mhaithe leis na torthaí is fearr a bhuaint amach, ar an luach is fearr is féidir. Is fheictear duinn go mbeidh luach ar airgead á sholáthar ní sa scéimeanna nua. Táimid fosta sásta obair i bpáirt leis an bhForas chun teacht ar mhaithe leis an moladh chun tairbhe na Gaeilge ar fud na hÉireann.

Dá réir sin, molaimid d'Foras na Gaeilge meicníocht nuálaíochta a aontú a bheidh in ann le teacht ar chóras nua maoinithe a thacódh sna hearnapáin an Ghaeilge sa phobal ar bhonn pleanáilte agus cuimsitheach.

100% oppose New Funding Model

Below is the joint statement from the Irish language organisations whose funding is threatened due to Foras na Gaeilge's current review of core-funded organisations, under the direction of the North South Ministerial Council (NSMC).

The current infrastructure of Irish language organisations provide the backbone to the development of Irish as a community language. The organisations are rooted in the community with a wide membership who work together on a voluntary basis. The organisations are staffed by dedicated workers with a wealth of knowledge gained from years of experience. Thanks to the work undertaken by the organisations, the people of Ireland have had access to a great variety of Irish language services over the years.

Foras na Gaeilge were requested to review the sector, and propose recommendations of ways to rearrange it. Rather than consulting with the sector, the Foras have decided to end funding for, or investigating new work methods for the sector, Foras na Gaeilge have decided to stop grant aid to funding for the 19 organisations who come under their auspices. These organisations will not be able to function without core-funding. To carry out work in the area of Irish language development and promotion, Foras na Gaeilge now plan to seek tenders for a limited number of schemes which will last for a few years.

The cessation of their funding is a great cause for concern to the 19 core-funded organisations. We believe a competitive schemes approach will have a detrimental and irreversible effect on the Irish language in the years ahead. Among our points against the recommendations made by Foras na Gaeilge, we include:

- The core-funded organisations are community organisations. Many people take part in the organisations, and many more benefit from the support they provide in enhancing the place of the Irish language in their lives. Unlike commercial sector, which provides services on a regularly contracted out, an approach based on tenders is not suitable to serve the needs of the community, such an Irish language perspective.

- The recommendations proposed by Foras na Gaeilge completely contradict both language planning theory and a requirement for a continuity of services.

- The greatest resource available to the organisations are the staff working for them. Under the new proposals, Foras na Gaeilge would see

Gaeilge agree a negotiation mechanism with us, to come up with a new system of funding which will support and encourage the use of the Irish language in the community on an agreed and planned basis.

Molann Comhairle na hEorpa Acht na Gaeilge

Folíosann an Coiste Comhairleach ar an Chreat-Chomhshinsiún um Chosaint Mionlach Náisiúnta a thuairisc is deanaí

Tá tacaíocht láidireamhsia do ghníomhaíochtaí ar an Acht Gaeilge mise aside anois sa riail, a ndúradh gur fhóirigh monatóiri neamhspleácha Chomhairle na hEorpa a dhuirtíos is déanaí. Bhuail Coiste Comhairleach an Chreata Chosaint Teach ar an Creat-Chomhshinsiún um Chosaint Mionlach Náisiúnta seanmaoth le cur in iúl dóibh maidir na Gaeilge sa tuaisceart i 2007. Mar theacht ar bhfianaise a chuir an seirbhís gbrigte ina thúisce, ar an bhFonga ón mbaile phobal thorracha gur cheart a bheith curtha a ngníomh laithreach maidir le cur i bhfeidhm chinnbheartaíocht cheangailtigh ag an Riocht Aontaithe, le hairitear an moladh a iarrtar ar an bhfeidhm. **Dévelop comprehensive legislation on the Irish language in Northern Ireland and take all measures necessary to protect and implement more effectively the language rights of persons belonging to the Irish-speaking community.**"

Dúirt Janet Muller, Príomhfheidhmeannach POBAL, "Tá sé an-suntasach, mar thaispeánann sé an raon leathan de cheisteanna a dhéanann an Coiste Comhairleach tráchtt orthu a bhaineann le Sa-sana, le hAirtiúl agus an Bhreatain Bheag agus leis an tuaisceart, gur dhúirt siad ar an Ghaeilge mar bhuncheart go réiteofaí fáilteachadh bonn. Is é seo an breithneamh is déanaí de shraith bhreithnithe ina bhfaireachtálann Comhairle a bhfuil baint ag POBAL leo maidir le cearta teanga na Gaeilge ansgus an gcúis sásamh d'obair go bhfuil sé déanta ar fud oibre reo bliantaí. Tá an-chuid á dhéanamh ag an Chomhairle Eorpa ar an Ghaeilge i Sasana, Albain agus i Sasana Nua, ach tá sé ríthábhachtach go ndéanann sé sin ar fud an Aontais Eorpaigh ar an bhfeidhm ionsaithe Eorpa."

Leirigh Coiste Comhairleach Chreata na hEorpa chomh maith gur cúis imní é moladh an Chomhairle Airecshta Thuaidh-Theas agus Foras na Gaeilge nach deireadh a chur leis an bhunmhaoiniú d'eagraíochtaí Gaeilge, lena n-airítear POBAL. Leirsíon an cuireann Foras Breasíra forleathan na ngrúpaí Gaeilge lena mbaineann seo, grúpaí a chreideann go gcuirfidh an moladh deireadh leis an bpraghsiú, le habhcóideacht agus le seirbhísí Gaeilge, agus go ndéanfaidh sé damáiste mór don earnáil. Dúirt Janet Muller, "Tá comharthaíochtán ar siúl faoi láthair ar na moltaí seo agus tá sé ríthábhachtach go ndéanann iad siúd atá freagrach as an bpróiseas reatha freastal daoine ar mhí na sainreolaithe idirnáisiúnta."

Lena chois sin, déanann an Coiste Comhairleach tagairt ar an gcaoi ghaiscíoch na bhFreastalaithe Gaeilge, go háirithe an dheacradh na gcomhaltaí áirithe, lena n-áirítear Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath agus comharbaíocht Ghaeilge, easpa mealtóirí bunn don Chiste Creatchreacha Gaeilge agus an gá atá le gníomhaíocht a dhéanamh ag forbairtí Nua-Aois Gaeilge, mar shampla sna meáin, i gcúrsaí aistriúchán srl, agus ba cúis imní fosta é an Rialtas tábhachtach na Gaeilge a aithint, agus cuidiú a chur ar fáil do chomhlachtaí an taobh teanga ón gcaoi gcuí a fhorbairt.

- **An Tógáil Rialtais Comhroinnte:** Bheadh tacaíocht láidir don Ghaeilge sa DréachtChlár ina chéim mhór i dtreo athbhreithniú ar an gcaoi chur ar shaibhreas an rialtais comhroinnte.
- **An Seachtar Seirbhísí Poiblí Éifeachtacha d'Ard-chaighdeán:** Níl aon fath nach mbeadh an Ghaeilge inúsáidte in áit is ann is-roinnte le dirithe ar fhaisnéis Seirbhísí Poiblí ag éascú réamhbheartaíocht agus ag seachtar cuir amú ama agus costais breise. Tá Gaeilgeoirí ag gach leibhéal d'ar Seirbhísí Poiblí. Thiocfadh leis an Chlár um Rialtas na daoine seo a bhainaithint ag an tús, agus an acmhainn láithreach seo a úsáid mar bhunáit.
- **Tús a chur leis an Údaras Oideachais agus Scileanna i 2013:** Ba chóir go mbeadh an Ghaeilge a cur cuar chun cinn mar cheann de na príomh-luachanna den Údarás Oideachais agus Scileanna agus Inbhunaíocht é i 2013.

Cuir d'aighneacht chuig:
Foireann DréachtChlár um Rialtas,
Oifig an Taoiseach Aras agus an Leas-Chéad Aire,
Seomra E3.19, Foirgnimh an Chaisleáin,
Faiche Stoirmeanoidh,
Baile Feirste,
BT4 3SR

Nó r-phost go: *pfg@ofmdfmni.gov.uk*

Léigh an DréachtChlár um Rialtas anseo

Taispeántas 'Súil Charad' ar an bhóthar arís

I ndiaidh sosa gharraí dar an Nollaig, tá **Súil Charad**, an taispeántas ar fhochaoineoiri i nGaeilge le 200 blian anuas ar a gcuairt le cheile ag POBAL, amuigh ar an bhóthar arís i 2012. Tá clear ama fán, cuimsitheach beartaithe don taispeántas i mbliana, ag tosnaeth le cuairt Bhaile an Chorr Chríochach. Dé Luain 23o Eanáir, seoladh **Súil Charad** i Leabharlann an Corr Críochaigh, le Sean Clarke, cathaoirleach Chomhairle na Coirce Críochaí, láithreach an taispeántais sa leabharlann. I measc an luchta feachma bhí dalta ó Scoil Mhuire, Cabhán an Chorrbhaine.

Fanfaidh an taispeántais i Leabharlann an Corre Críochaí go dtí an Luan 6ú Feabhra i mbaothlann sé sheach san fonad Burnavon, sa bhaile céanna.

Seo thíos cláir ama an taispeántais go dtí an samhradh:

- **6ú Feabhra:** fonad Burnavon, an Chorr Chríochach
- **24ú Feabhra:** Oifiseoil Uladh Mhig Aodh, Doire
- **9ú Márta:** Coláiste Chairtíona, Ard Mhacha
- **19ú Marta:** Leabharlann Mhuineacháin, Chuain Eois
- **5ú Aibreán:** Leabharlann an Chabháin
- **16ú Aibreán:** Leabharlann Lairtoma, Béal an Átha Mhóir
- **30ú Aibreán:** Ionis Ceithleann
- **14ú Bealtaine:** Leabharlann na hOmaí

Íoslódáil cóip de leabhrán an taispeántais 'Súil Charad'

Lucht féachana ag seoladh 'Súil Charad' i Leabharlann an Gúirre Críochaí

'Súil Charad' exhibition back on the road

After a short break over Christmas, **Súil Charad**, the exhibition on Irish language publications from the past 200 years which has been put together by POBAL, is back out on the road again in 2012. A full, comprehensive schedule has been arranged for the exhibition this year, starting with an extended trip to Cookstown. On Monday 23rd January, **Súil Charad** was launched in Cookstown Library. Sean Clarke, chairman of Cookstown Council, welcomed the exhibition to the library. Amongst the audience were pupils from Scoil Mhuire, Pomeroy.

The exhibition will remain in Cookstown Library until Monday 6th February, when it will move to the Burnavon Centre, also in the town.

Below is a timetable for the exhibition until the summer.

- 6th February: Burnavon centre, Cookstown
- 24th February: University of Ulster at Magee, Derry
- 9th March: Coláiste Chairtíona, Armagh
- 19th March: Monaghan Library, Clones
- 3rd April: Cavan Library
- 16th April: Leitrim Library, Ballinamore
- 30th April: Enniskillen
- 14th May: Omagh library

Download a copy of the 'Súil Charad' exhibition booklet

Tairgíonn NvTv clár nua ar 'Cearta & Ceiliúradh' 2011

Tá clár nua tairgthe ag Northern Ireland Television (NvTv) i mbliain teilifíse nua atá le tosnú ar an Luan 30ú Eanáir. Is ionann an ocáid **Cearta & Ceiliúradh** a chuimsíonn seó Naomh Seoirse, Béal Feirste i mí Dheireadh Fómhair agus seó nua a craoladh an mó 24 Nollaig Geilgeoir agus ceiliúradh ar an spórt, seanaois thán agus eagrais, agus cuid mhór eile. Tá beirt oslíneagh Gaeilge ag freastal ar an tsraith, lathair, maoirseáilh ag an Chóiste Craoltóireachta Gaeilge. Tháirg NvTv a lán clár Gaeilge i bhfeidhm fada anuas, lena n-áirítear roinnt acu bunaithe ar obair agus imeachtaí POBAL. Is féidir an clár nua a fheiceáil tríd an nasc thíos.

Féach an clár 'Cearta & Ceiliúradh' 2011 anseo

New NvTv programme on 'Cearta & Ceiliúradh' 2011

Northern Ireland Television (NvTv)'s Belfast's free-to-air community television station, has produced a programme on POBAL's **Cearta & Ceiliúradh** event at St George's Market, Belfast in October which drew more than 2000 Irish speakers together to support, and which featured a sparkling line-up of Irish speaking artists, music, dance, acrobatics, juggling, arts and sport. NvTV covered the two Irish language trainees, provided by the Irish language Broadcast Fund, and has been producing Irish language television for many years, including a number based on POBAL's work and events. The new programme can be viewed through the link below.

Watch the 'Cearta & Ceiliúradh' 2011 programme here

Nuacht eile	
Dráma Gaeilge 'Love Matters' dá chéad taibhiú	Eolas anseo
Tosaíonn rang Gaeilge i gCeathrún an Titanic	Eolas anseo
Eolas ar ranganna Gaeilge eile	Eolas anseo
An ealaíontóir Gaeilge tíhO?	Eolas anseo
Nótaí ar 'breithiúnas' ar fáil do mhic léinn	Íoslódáil anseo
Cláraigh leis an fheachtas **Liofa 2015**	Eolas anseo

Other news	
New Irish language play gets its world premiere	More here
New Irish class for Titanic Quarter	More here
Information on more Irish classes	More here
Are you an Irish speaking artist?	More here
Notes on 'Breithiúnas' available for students	Download here
Sign up here for **Liofa 2015**	More here

Bunaíodh POBAL i mí Eanáir 1998. Páirtíocht iondúchaíoch é POBAL a thugann troor straitéiseach agus a chuireann ar fáil fóram dealúch ach do na dreamanna a chruthaigh tionscadail rathúla. Ghnóthaíg gheilleagracha, ealaíonta agus oideachaíochta do phobal na Gaeilge.

POBAL, Aonad 6,
Teach Ui Chorrain,
Ionad an Dá Sgoaíl,
155 Sráid Northumberland,
Béal Feirste, BT13 2JF

POBAL was established in January 1998. We are a representative partnership that provides strategic direction and a democratic forum for groups behind the north's thriving range of social, economic, artistic and educational projects for the Irish speaking community.

Cuideachta faoi theorainn ráthaíochta é POBAL. Tag. cuideachta: NI 27908 – POBAL is a company limited by guarantee. Charity ref: XT27908